

Anne Hedeager Bendtsen - annben@um.dk
Johan Amby - johamb@em.dk
Frederik Weiergang Larsen - frelar@erst.dk

4. marts 2020

Høring vedr. EU-Kommissionens meddelelse ”A European strategy for data” (COM(2020) 66 final)

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv gør opmærksom på, at den fremsendt høring blev modtaget 13 dage inden høringsfristen. Dansk Erhverv mener, som udgangspunkt, at der som minimum bør være 20 dage fra modtagelse af høring til fristen.

Dansk Erhverv fremsender nedenfor specifikke kommentarer til EU-Kommissionens meddelelse ”A European Strategy for Data” og henviser i øvrigt til Dansk Erhvervs separate høringssvar vedr. EU-Kommissionens meddelelser ”On Artificial Intelligence - A European approach to excellence and trust” og ”Shaping Europe’s Digital Future”.

Dansk Erhverv ser store muligheder i Kommissionens strategi, men opfordrer til, at de tiltag, der udmøntes som resultat af strategien, får en levetid ud over de 5 år (”This Communication outlines a strategy for policy measures and investments to enable the data economy for the coming five years.”). Kommissionen bør derfor sikre sig, at ethvert tiltag som led i denne strategi, også har et langsigtet mål.

Adgang til data afgør i dag virksomhedernes styrke på markedet. Nogle af verdens største virksomheder er i dag de virksomheder, som har ejerskab til flest data. En del af Kommissions vision, som den er kommet til udtryk i strategien er, at EU skal skabe et attraktivt miljø for data i Europa, således, at EUs mængde af opbevaret, behandlet og brugbart data, senest i 2030, er mindst lige så stort som dets økonomiske betydning. Dansk Erhverv deler Kommissionens synspunkt om, at data har stor betydning, ikke mindst økonomisk. Det er derfor vigtigt at holde for øje, at en virksomheds værdi ikke kun måles på dets generede overskud, men i lige så høj grad, på baggrund af dets datapotentiale.

Det er væsentligt, at de konkrete initiativer som skal udmøntes som følge af denne strategi bliver enkle at gennemføre og ikke påfører virksomhederne unødvendige byrder, for at sikre, at alle virksomheder, uanset størrelse, kan være med.

Dansk Erhverv ser frem til at følge udviklingen af Kommissionens strategi, herunder særligt arbejdet med Kommissionens nye data spaces.

Specifikke bemærkninger

A: A cross-sectoral governance framework for data access and use

En åben og liberal tilgang til offentlige data er en centralt for en tidssvarende offentlige sektor. Dansk Erhverv er stærk tilhænger af, at endnu flere offentlige datasæt bliver gjort tilgængelige, og at der er fokus på kvaliteten af data og data-governance i de offentlige data og hilser derfor Kommissionen indsats velkommen. EUs arbejde med PSI-direktivet har været med til at løfte området, og skabe bedre rammer for at offentlige data formelt sættes fri i økonomisk og juridisk forstand. Tilbage er stadig et større arbejde med at gøre data praktisk tilgængelige. En problemstilling Rigsrevisionen også har bemærket i deres beretning 'Åbne data' fra marts 2019.

Dansk Erhverv er enige med Kommissionen i, at datadeling i højere grad kan og bør være medvirkende til, at EU fremover kommer til at spille en større rolle i den data-agile økonomi, end hvad hidtil har været tilfældet. Når der tales om deling af data er det naturligvis væsentligt at se på, hvilke data vi taler om. Strategien inddeler på side 7 ganske fornuftigt dataene ind efter, hvem, der har indsamlet dataene. Dansk Erhverv deler Kommissionens opfattelse af, at det skal være langt nemmere at få adgang til offentlige data (G2B data), mens det straks er forbundet med større vanskeligheder at argumentere for en let og fri adgang til B2B data.

Dansk Erhverv er ikke tilhænger af, at virksomheder generelt skal kunne tvinges til at afgive data de selv har indsamlet og bearbejdet. Dataindsamlingen og bearbejdningen er tit sket på baggrund af omfangsrige overvejelser og betragtelige investeringer. Det bør derfor kun ske under særlige omstændigheder og kun mod rimelig kompensation. Dansk Erhverv har derfor med glæde noteret sig Kommissionens synspunkt om, at de virksomheder, der afstår data skal kompenseres f.eks. ved, at dem der lægger data ind, også for adgang til den data andre virksomheder har lagt ind, eller ved en form for modtagelse af licensbetaling. Der bør dog naturligvis tages højde for, at virksomheder også kan være konkurrenter. En konkurrent må ikke kunne tiltvinge sig adgang til data – ej heller mod kompensation – fra en anden virksomhed. Det vil stride mod grundlæggende konkurrenceret. Dansk Erhverv imødeser derfor Kommissionens udspil på dette punkt.

Dansk Erhverv ser gerne, at Kommissionen præciserer termen “data sharing for the public interest”, hørende under den data-agile økonomi og Data act (som kommer i 2021). Herunder, hvad termen indebærer og om det vil sige, at virksomheder skal frigive data, såfremt det er for det almen bedste på B2G-markedet.

B: Enablers: Investment in data and strengthening Europe's capabilities and infrastructure for hosting, processing and using data, interoperability

Dansk Erhverv finder det positivt, at Kommissionen ønsker at igangsætte initiativer, der kan understøtte en sømløs og smidig deling af data på tværs af lande, virksomheder og dansk erhvervsliv og ser frem til at læse de konkrete initiativer i den kommende industristrategi. Udviklingen inden for kunstig intelligens er ekspanderende og skaber hver dag nye virksomheder til gavn for både den private og offentlige sektor. Derfor er det positivt, at Kommissionen vil arbejde for

datadelingsinstrumenter og et økosystem for kunstig intelligens. Dansk Erhverv ser frem til at læse om mere konkrete tiltag for det pågældende økosystem for kunstig intelligens.

Dansk Erhverv støtter Kommissionen ønske om, at der skabes flere europæiske vækstvirksomheder ved økonomisk at understøtte datadrevet innovativ og ser frem til at se et mere konkret udspil. Ligeledes finder Dansk Erhverv det positivt, at Kommissionen ønsker at understøtte den datadreven økonomi ved at sikre, at der er nok computerkraft til rådighed, at data kan opbevares sikkert og at disse kapaciteter også stilles til rådighed for SMV'er.

Dansk Erhverv finder det relevant, at der udarbejdes en samlet 'cloud rulebook', der kan skabe gennemsigtighed i forhold til regulering af europæiske cloud services, der sammenfatter eksisterende cloudadfærdskodeks og -certificeringer, herunder også en certificeringsordning, der rummer elementer som energieffektivitet, sikkerhed og databeskyttelse. Ligeledes er det positivt, at Kommissionen støtter udviklingen af fælles europæisk standard og krav til offentligt indkøb af databehandlingstjenester.

C: Competences: empowering individuals, investing in skills and in SME's

Der er brug for et bredt, digital kompetenceløft på tværs af uddannelser – fra folkeskole, over voksen og efteruddannelse til videregående uddannelser med bl.a. it-specialister. Fremtiden fortæller os, at 9 ud af 10 job kræver digitale færdigheder. 44% af EU's borgere har dog stadig ikke engang grundlæggende digitale færdigheder - derfor er det positivt, at Kommissionen lægger vægt på dannelse af færdigheder inden for digitalisering ikke mindst i SMV'erne.

D: Common European data spaces in strategic sectors and domains of public interest

Dansk Erhverv finder det interessant, at kommissionen vil opbygge data spaces på specifikke områder. Ligeledes finder Dansk Erhverv det positivt, at kommissionen ønsker at igangsætte en dialog med virksomhederne om, under hvilke betingelser de vil være villige til at dele deres data i disse data spaces, da Danske Erhverv, som tidligere nævnt, ikke er tilhænger af, at virksomheder generelt skal kunne tvinges til at afgive data de selv har indsamlet og bearbejdet. Derfor ser Dansk Erhverv frem til, at Kommissionen præsenterer en plan for "Common European data spaces" indenfor de udvalgte strategiske områder.

Specifik om data til grøn omstilling

Dansk Erhverv støtter Kommissionens ønske om at give øget adgang til data til grøn omstilling. Det har været et gennemgående ønske fra en række virksomheder, der deltog i arbejdet med regeringens klimapartnerskab for service, it og rådgivning, hvor Dansk Erhverv varetog sekretariatsfunktionen.

Danmark er allerede kommet langt med at kvalitetssikre og gøre offentlige data fra statslige myndigheder tilgængelige i det såkaldte grunddataprogram, hvor myndigheder, virksomheder og borgere kan hente data via distributionsplatformen 'Datafordeleren'. Desuden åbner DMI for nye meteorologiske data i seks faser i de kommende år.

Der er dog potentiale for at komme længere i samme retning med adgang til fx kommunale data og forsyningsdata, som kan give plads til nye løsninger, der hjælper forbrugere med at agere

klimatevist eller virksomhederne med at styre energiforbruget. Med installering af intelligent måleudstyr er der udsigt til indsamling af meget værdifulde data, potentielt realtidsdata, hvor det bliver meget vigtigt at sikre en ensartet kvalitet og kompatible formateret.

Uden at kende udformningen af det indre datamarked, er følgende datarum af særlig interesse i forhold til klimaløsninger:

- A Common European Green Deal data space
- A Common European energy data space

Sammenlægning af data og kompatibilitet i et indre marked for data kan bl.a. fremme betingelserne for at skalere bl.a. danske klimaløsninger til EU-niveau.

Generelt hilser Dansk Erhverv EU-Kommissionens datastrategi velkommen, men hæfter sig samtidig ved, at der forsat er en række uklarheder og områder der skal nærmere specificeres og uddybes.

Med venlig hilsen

Frederikke Saabye
Chefkonsulent